

Bugün burada sivil toplumdan, iş birliği içerisinde olduğumuz büyükelçiliklerden küçük bir grup dostumuz, ve basın mensupları ile uzun zamandır hayalini kurduğumuz "Feminist Akademi"nin kuruluşunu kutlamak için bulunuyoruz.

Feminist Akademi'nin ilk fikrî tohumları, Türkiye'de kadın hareketinin geçmişine yeniden bakıp kazanımları yeniden düşünmeye başlamamız üzerine atıldı. Temel bir fikirle yola çıktık; **"Eşitlik kazanımlarının kurumsallaşması"**. **Eşitlik kazanımlarının kurumsallaşması fikrinin, Türkiye kadın hareketinin ihtiyaçlarına cevap verebilecek, kapsayıcı ve somut bir akademiye dönüşmesi kolay olmadı.** TKDF olarak demokrasi ve eşitlik mücadelesindeki feminist ivmeyi sürdürmek için eleştirel bir perspektifle hareketin önündeki sorunların ve engellerin değerlendirilmesi gerektiğine inanıyoruz. Tam da bu nedenle **Feminist Akademi mevcut sorunlara ve ihtiyaçlara cevap verebilecek, kapsayıcı ve demokratik bir yapı olarak kurgulandı.**

Toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması için çeşitli verilerin kullanıldığı ve veriye dayalı savunuculuk ve politika söyleminin sık sık dile getirildiği bir dönemdeyiz. Oysa Türkiye'de birçok konuda veri toplama konusunda çok ciddi sıkıntılar yaşandığını biliyoruz. Konu cinsiyete duyarlı veri toplama olduğunda kamu kurumlarının elindeki verilere ulaşmak neredeyse mümkün değil. Oysa kadınların deneyimlerinin veri ile görünür olması konusu, kadın haklarıyla ilgili uluslararası belgelerde uzun zamandır dile getirilmektedir.

Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılması Sözleşmesi CEDAW ve sözleşmenin belirli alanlara ilişkin yayınladığı Genel Tavsiye Kararları ile Pekin Konferansı, bu konuya 1990'lı yıllarda değinmiştir. Türkiye'nin maalesef artık taraf olmadığı İstanbul Sözleşmesi de aynı şekilde taraf devletlere veri üretmenin toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması için öncelikli önlemlerden biri olduğunu hatırlatır ve verinin kamuoyu ile paylaşılması tavsiye eder. Burada sizi, toplumsal cinsiyete dayalı veri nedir ve ne işe yarar gibi teknik bir tartışmanın içine sokmaya niyetli değilim. Fakat **yerel yönetimler ile yaptığımız çalışmalarda birçok alanda cinsiyete göre ayrıştırılmış istatistiklerin mevcut olduğunu görüyoruz. Oysa bir verinin kadın ve erkek olarak ayrıştırılmış olması, onu toplumsal eşitliğe dayalı veri yapmaz; zira bu istatistikler genellikle kadınların ve erkeklerin toplumsal yaşama eşit katıldıkları varsayımına dayanmaktadır.** Dolayısıyla sahada gerçek bir kafa karışıklığından bahsetmek mümkün. Toplumsal cinsiyete duyarlı veriler, istatistikler ve göstergeler, toplumsal yaşamdaki ilişkilerden, uygulamalardan ve politikalardan tüm cinsiyetlerin nasıl etkilendiklerini göstermeyi amaçlar. Fakat örneğin yerel eşitlik eylem planları hazırlanırken dahi toplumsal cinsiyete duyarlı veri toplanma ve değerlendirme süreçlerinin etkili şekilde kullanıldığını söylemek maalesef imkânsız. Buradan yola çıkarak Feminist Akademi fikrinin olgunlaşma aşamasında, toplumsal cinsiyete dayalı verinin, eşitlik politikaları ve programlarında nasıl daha etkin kullanılabileceği üzerine çokça düşündük ve bu çok temel sorularımızdan biri oldu.

FEMİNİST AKADEMİ, TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ KONUSUNDA ÇALIŞAN, HİZMET SUNAN VE TALEP EDEN HERKESE AÇIKTIR.

Feminist Akademi'ye üç temel sebeple ihtiyaç var: İlki Cinsiyete duyarlı veri üretmek, ikinci olarak Feminist harekete bilgi ve belge sağlamak ve nihai olarak ise katılımcı demokrasiyi güçlendirmek.

Toplumsal cinsiyete duyarlı veri, sadece politika yapımcılar için değil, eşitliğinin sağlanmasını hedefleyen tüm kesimler için gereklidir. Tam da bu nedenle **Feminist Akademi, toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda çalışan, hizmet sunan ve talep eden herkese açıktır.** Politika yapımcılar, hak savunucuları, sivil toplumun her kesiminden aktivistler, üniversitelerin ilgili bölümlerinden öğretim üyeleri ve öğrenciler, kamu kurumlarında bu alanda veri üretenler ve veriyi kullananlar, medya ve özel sektör temsilcileri olmak üzere oldukça geniş bir grubun toplumsal cinsiyet eşitliğine ilişkin çalışmalarında yararlanacağı verileri bir araya getirmeyi ve verilerin mümkün olan en geniş şekilde erişilebilir olmasını amaçlıyoruz.

Burada projemizin ortaya çıkmasının temel motivasyonlarından olan, Türkiye'de cinsiyete dayalı verinin sistematik şekilde üretilmesi ve kamuoyu ile paylaşılmasına duyulan ihtiyacın altını çizmek istiyorum. **Neden cinsiyete dayalı veriye ihtiyaç var çok temel bir sorudur:**

1. Çünkü Veri cinsiyet nötr değildir. Cinsiyet körü yaklaşımlar kadın ve erkek deneyimleri arasındaki farklılıkları görmemekte, aynı sorunu ve/veya olayı kadınlarla erkeklerin aynı biçimde yaşadıklarını ve onlardan aynı biçimde etkilendiklerini varsaymaktadır. Cinsiyet körü yaklaşımlar kadınlar ile erkeklerin kendilerini ifade etme biçimlerinin de benzer olduklarını varsaymaktadır. Oysa kadınlara ve erkeklere yüklenen roller, yaşam pratikleri ve ayakta kalma stratejileri ifade biçimlerini de farklılaştırmaktadır.

2. Kadınları her alanda görünür kılmak eşitlik açısından önemlidir. Özellikle TÜİK istatistiklerin oluşturulmasında hanenin temel inceleme birimi olarak ele alınması, kadınların görünmez olmasını ve hane içinde eritilmesini beraberinde getirmektedir. Cinsiyete duyarlı veri, kadınları görünür kılma noktasında önemlidir.

3. Kamu politikalarının, herkes için olduğu düşünülerek, kadınları ve erkekleri eşit etkilediği ve kamu politikalarının genel olarak tüm vatandaşları hedeflediği, anlayışı yaygın fakat yanlış bir anlayıştır. Ancak toplumsal cinsiyete dayalı veri, her bir politikanın kadınlara ve erkeklere etkisinin farklı olduğu ve olabileceği anlayışı üzerinden işlerlik kazanmaktadır. Kamunun vergi, sosyal güvenlik ve sosyal hizmet politikaları kadınları ve erkekleri farklı biçimlerde etkilemekte ve bu farklılık verilerin cinsiyete duyarlı toplanması ile görünürlük kazanabilmektedir.

4. Kamusal hizmetlerden kadınların ve erkeklerin eşit bir biçimde yararlandığı bir başka yanılsamadır. Kadınların ve erkeklerin hizmetlere erişimi farklı düzeyde gerçekleşmektedir. Kaynakların çoğunun her alanda erkeklerin elinde olduğu düşünüldüğünde bu farklılığın nasıl mümkün olabildiği anlaşılır olmaktadır.

Bu ihtiyaçlardan yola çıkarak, Türkiye Kadın Dernekleri Federasyonu, uzun yıllardır sürdürdüğü veriye dayalı politika üretme ve savunuculuk deneyimi neticesi, Amerika Birleşik Devletleri Ankara Büyükelçiliği'nin finansal desteği ile kurduğu "Feminist Akademi" ile toplumsal cinsiyete duyarlı veri üreterek, bu alandaki eksiklikleri gidermeye katkıda bulunmayı amaçlıyor.

FEMİNİST AKADEMİ NİCEL VE NİTEL VERİNİN BİRBİRİNİ DESTEKLEDİĞİ BİR MODELDİR.

Feminist akademi nicel ve nitel verinin birbirini desteklediği bir modeldir.

Temel ilkeleri ise katılımcılık, anti-hiyerarşi ve kesişimselliktir.

Az önce de söylediğim üzere, tüm yasal düzenlemelere rağmen Türkiye'de veriye ulaşmak hala çok emek ve zaman gerektiren bir süreç. Türkiye'de cinsiyete duyarlı veri üretimine ilişkin sorunlar çok özetle toplumsal cinsiyet eşitliği bakımından mevcut durumu ortaya koyacak çok az veri toplanması, düzenlilik ve süreklilik eksikliği, merkezi veri sistemi eksikliği, eldeki verilerin analiz edilmesine yönelik kurumların teknik yetersizliği ve en temelde de verilerin cinsiyete duyarlı bir biçimde üretilmemesidir.

Proje kapsamında gerçekleştirilecek faaliyetler nitel ve nicel araştırmalar yürütmek, "verinin demokratikleştirilmesi, Katılımcılık ve veri okur-yazarlığı" ile "veri üretiminde toplumsal cinsiyetin anaakımlaştırılması" gibi temel konularda tartışma serileri gerçekleştirmek, bilgi ve belgeleri kamu erişimine açık online database üzerinden paylaşımına sunmak ve elbette veriye dayalı savunuculuk yapmak olarak özetlenebilir.

İçinden geçtiğimiz zor ve biraz da karamsar günlerde geriye dönüp tarihin başka zor dönemlerinde kadınların neleri, nelere rağmen başarabildiklerini görmek bugüne bakarken bize ilham ve umut veriyor. İstanbul Sözleşmesi'nin feshi ve süregelen kadın kırımlarına rağmen feminist ivmenin imkânlarını ve sürdürülebilirliğinin koşullarını aramaya devam ediyoruz.

Son olarak, Feminist Akademi projesinin uzun bir yolun ilk durağı olduğunu belirtmek isterim. Sırada Feminist Akademiyi vakıflaştırmak ve daha geniş kitlelere taşımak var. Feminist Akademi fikrinin hayata geçmesinde desteklerini esirgemeyen Amerika Birleşik Devletleri Ankara Büyükelçiliği'ne teşekkürlerimizi sunuyorum.

Mücadele kazandırır, dayanışma yaşatır.

Bu yolda bizlerle yürüdüğünüz için hepinize teşekkürler.

Canan Güllü

Türkiye Kadın Dernekleri Federasyonu Başkanı